

Til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

27. nov. 2021

Opfordring til stop for udlæg af betydelige arealer af skov til "rewilding" og "urørt skov" ud fra ensidigt fokus på biodiversitet og uden hensyn til mistet CO2-effekt, træproduktion og lokale hensyn til friluftslivet. Her vedlægges manuskriptet til debatindlæg bragt i Frederiksborgs Amts Avis fredag 26. nov. 2021.11.29

Mvh.

Esben Møller Madsen og Palle Madsen

Miljøministerens spin om naturen!

Af skovrider Esben Møller Madsen, Birkerød,
og seniorforsker Palle Madsen, dir. InNovaSilva, Vejle

Miljøministerens naturnationalparker har skaffet hende problemer på halsen, fordi Lea Wermelin har fokuseret snævert på biodiversitet og glemt alt andet - herunder klimaet. Det er i den sammenhæng velkendt, at træ er et af de mest kraftfulde virkemidler, vi har til rådighed for at gøre noget ved CO2-problemet. Vi skal altså satse mere på skovrejsning og skovdrift, hvis vi vil påvirke klimaudviklingen positivt og ikke afvikle det, som ministeren gør.

Den største CO2-reduktion opnår vi, når træ erstatter, substituerer, andre materialer. Substitution kan stå for mellem 50% og 65% af den samlede CO2-effekt, og substitution betyder, at træ i en lang række situationer bør erstatte stål, beton, plastik og andre materialer, som medfører en betydelig udledning af fossil CO2 på grund af de store mængder fossil energi, deres fremstilling og forarbejdning kræver.

En omlægning af produktionsskov til urørt skov indebærer derfor en klimabelastning, da et hugstophør umiddelbart vil medføre mere end en halvering af skovens klimaeffekt på grund af substitutionseffektens ophør.

Miljøministeren gør det med henvisning til biodiversiteten. Men før vi ser nærmere på, hvorfor dette argument ikke holder, skal vi lige holde fast i skovrejsningens betydning lidt endnu.

Der er global mangel på træ. Det rammer også Danmark, som importerer 70-80 % af sit træforbrug. Samtidig øges jordens befolkning med voldsom kraft, og WWF skønner, at verdens træforbrug allerede i 2050 vil blive forøget 2-3 gange i forhold til i dag. Hertil skal lægges det øgede træforbrug, som en omstilling til bioøkonomi vil medføre med et øget pres på de fornybare træressourcer. Derfor er der brug for mere skov og mere skovdrift, for at få fuld CO2-effekt af skovene.

I Danmark vil vi kunne reducere den danske CO2-udledning med 30% inden år 2050, hvis vi øger det danske skovareal til 25% - det er i dag 15%. Det vil indebære, at 500.000 ha landbrugsjord nedlægges og, at der i stedet rejses produktionsskov på arealet. Det er altså ikke små talstørrelser, vi har med at gøre, selvom det kan ignoreres så enkelt som at slette en sms.

Er det i en sådan situation forsvarligt at udlægge ca. 75.000 ha af statens produktionsskove til urørt skov inklusive naturnationalparkerne? Spørgsmålets betimelighed understreges af, at det danske biodiversitetsproblem primært knytter sig til det åbne land med intensivt landbrug - og ikke til skovene og de ca 275 truede arter, som findes her.

Der findes således ikke forskningsresultater, som viser, at mere urørt skov og rewilding vil redde de truede arter. Men der findes universitetsansatte forskere, som håber det - men altså ingen faktuel viden.

Desværre har miljøminister Lea Wermelin ikke søgt en second opinion til disse forskeres forestillinger for at sikre sig et solidt beslutningsgrundlag. Og heller ikke omkostningerne ved udlægningen – angivet til knap 900 mio. kr. er i nærheden af realisme. Den samlede værditab bliver snarere omkring 15-20 mia. - dvs. af samme størrelsesorden som nedlægningen af minkerhvervet.

Ministeren har i naturnationalparksdiskussionerne fremført, at debatten er præget af myter. Det er derfor ikke uden en vis ironi, at ministeren selv bidrager til mytedannelsen. Fx når hun uforsigtig hævder, at man med støtte i rødlisten kan konstatere, at biodiversiteten får det dårligere og dårligere i Danmark.

Rødlisteopgørelsen viser, at de truede arters situation nærmest er status quo i perioden 2012-2019. Dele af Folketinget har opdaget manipulationen, men miljøministeren glider af på spørgsmålene fra oppositionen og svarer vel nærmest "go'daw-mand-økseskaft" på kritikken.

Det bliver derfor ganske tydeligt, at omlægningen af de 75.000 ha statsskov ikke er et naturprojekt. Det er snarere et politisk projekt, som skal demonstrere handlekraft, uanset om det gavner naturen og klimaet - og uanset, hvad det reelt koster.

Nu vågner så både borgere og borgmestre og sætter fokus på det demokratiske underskud i ministerens forhastede proces. Miljøministeren bedyrer ganske vist, at den demokratiske proces er meget vigtig, men siger i samme åndedrag, at udlægningen af de indtil videre ca. 55.000 ha ikke står til at ændre, selvom de ikke har lokal støtte.

Nu må vi så se, om de manglende 20.000 ha urørt skov vil blive udlagt i statens plantager i Jylland, som ud fra et biodiversitetsperspektiv er uinteressante. En udlægning på trods heraf vil derfor bekræfte, at der er tale om en politisk symbolhandling, hvor det mere handler om at nå 75.000 ha end om at gavne naturen.

Ønsket om en enkel og slagkraftig kommunikation og ønsket om at fremstå handlekraftig, synes helt at have taget magten fra det faglige indhold i ministerens initiativer. Konsekvensen er den beklagelige, at man for at opnå en politisk gevinst afskriver sig et vigtigt værktøj til at reducere CO2-udledningen.